

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๒๕๑

วันอังคาร ที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายจรูญ สืบเสถียร	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกฤษณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายเจียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๒. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๓. นายภุมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๔. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๕. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๖. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๗. นายอัษฎพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๘. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๙. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ (ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ไร่รื่น

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการ ๓

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นายเจษฎ์ โทณะวณิก

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้อรอด

๒. นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางชื่นสมน นิวาทวงษ์

ผู้อำนวยการกองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน

๒. นางสาวสุจิตตา มโหธร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๓. นางสาวอนิษา เกษมสันต์ ณ อยุธยา

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๔. นายวิษณุพล ฉวีวรรณ

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๐๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๒๕๐ วันจันทร์ ที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๑

“มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒

“มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทาง
การเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒

(๒) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๐”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๓ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔

“มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงไว้เป็นอย่างอื่น

“ศาล” หมายความว่า ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

“คณะกรรมการ ป.ป.ช.” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“ประธาน ป.ป.ช.” หมายความว่า ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“กรรมการ ป.ป.ช.” หมายความว่า ประธานหรือกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

แห่งชาติ

“ผู้ไต่สวนอิสระ” หมายความว่า บุคคลซึ่งทำหน้าที่ไต่สวนหาข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจในกรณีที่มีการกล่าวหาว่ากรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า เรื่องหน้าที่และอำนาจของผู้ไต่สวนอิสระตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ควรบัญญัติให้ชัดเจนว่าผู้ไต่สวนอิสระมีหน้าที่และอำนาจอย่างไร

นายณรงค์ สิงห์เสนี โฆษกกรรมการ สอบถามว่า คำว่า “พฤติการณ์” ในนิยามของคำว่า “ผู้ไต่สวนอิสระ” ต้องบัญญัติคำนิยามไว้หรือไม่ และคำดังกล่าวมีความจำเป็นต้องนำมาบัญญัติไว้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า คำว่า “พฤติการณ์” เป็นคำที่บัญญัติในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และความมุ่งหมายของการนำคำดังกล่าวมาบัญญัติไว้ก็เพื่อเป็นการกำหนดว่าในการทำหน้าที่ของผู้ไต่สวนอิสระสามารถไต่สวนหาข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจในกรณีที่มีการกล่าวหาว่ากรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายเท่านั้น ไม่รวมถึงกรณีอื่น ซึ่งเห็นว่ามี ความหมายที่แคบเกินไป ควรแก้ไขเป็น “ผู้ไต่สวนอิสระ” หมายความว่า บุคคลซึ่งทำหน้าที่ไต่สวนหา ข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจในกรณีที่ มีทราบดีว่า กรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย กล่าวหา”

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า ความดังกล่าวมาจากมาตรา ๒๓๔ (๑) ของร่างรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ ยังมีกรณีบัญญัติเรื่อง “ผู้ไต่สวนอิสระ” ในมาตรา ๒๓๖ ของร่างรัฐธรรมนูญด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๔

มาตรา ๕

“มาตรา ๕ นับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ห้ามมิให้ศาลอื่นรับคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้พิจารณาพิพากษา”

ประเด็นการพิจารณา

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. สอบถามว่า ยังควรคงร่างมาตรา ๕ ไว้หรือไม่ เนื่องจากมีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ และได้มีการปฏิบัติ มาเป็นระยะเวลานานแล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า มีความจำเป็นต้องคงร่างมาตรา ๕ ไว้ เพราะอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซ้อนกับอำนาจของศาลยุติธรรมชั้นต้น จึงต้องบัญญัติตัดอำนาจของศาลยุติธรรมชั้นต้นที่ซ้อนกับอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อให้ศาลยุติธรรมชั้นต้นรับคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้พิจารณาพิพากษา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖

“มาตรา ๖ การพิจารณาคดีให้ใช้ระบบไต่สวนและเป็นไปโดยรวดเร็วตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ทั้งนี้ ให้ศาลค้นหาความจริงโดยยึดสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือของผู้ไต่สวนอิสระ แล้วแต่กรณี เป็นหลักในการพิจารณาและอาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร

ในการปฏิบัติหน้าที่ ศาลมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ ตลอดจนขอให้ศาลอื่น พนักงานสอบสวน หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาได้

ศาลมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมาย

เพื่อให้กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็วและเที่ยงธรรม ให้บุคคล คณะบุคคล หรือหน่วยงานตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ความร่วมมือในการดำเนินการใด ๆ ตามที่ศาลขอหรือมอบหมาย”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการแสดงความคิดเห็นว่า หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๖ ที่เหมาะสมควรนำไปบัญญัติไว้ในหมวดทั่วไปหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ไม่มีกฎหมายฉบับใดบัญญัตินิยามคำว่า “ระบบไต่สวน” ว่าเป็นความหมายอย่างไร และมีขอบเขตกระบวนการวิธีพิจารณาคดีเพียงใด แต่ทั้งนี้เห็นว่าบทบัญญัติในวรรคหนึ่งของร่างมาตรานี้สำคัญคือ ความว่า “ให้ศาลค้นหาความจริง” เนื่องจากการดำเนินกระบวนการวิธีพิจารณาในระบกกว่าหานั้น ศาลไม่มีอำนาจในการแสวงหาพยานหลักฐานด้วยตัวศาลเอง แต่ในระบบไต่สวนศาลมีอำนาจในการค้นหาความจริงจึงสามารถแสวงหาพยานหลักฐานได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า เรื่องการไต่สวนเป็นการบัญญัติที่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยศาลที่ใช้วิธีการไต่สวนได้แก่ ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ และศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ทั้งนี้ ในการพิจารณาคดีศาลต้องทำหน้าที่แสวงหาความจริง ดังนั้น ในระบบไต่สวนศาลจึงมีอำนาจสืบพยาน และทำการไต่สวนเพื่อแสวงหาพยานหลักฐานด้วยตัวศาลได้เอง

- มีกรรมการแสดงความคิดเห็นว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ควรบัญญัตินิยามคำว่า “ไต่สวน” เพื่อให้เกิดความชัดเจน

นางชิ้นสุมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า การกำหนดให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใช้ระบบไต่สวนในการพิจารณาคดีนั้น นำแนวทางมาจากมาตรา ๒๒๖ วรรคเจ็ด ของร่างรัฐธรรมนูญ ประกอบมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ และมาตรา ๘ ของพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ำมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่กำหนดให้วิธีพิจารณาคดีใช้ระบบไต่สวนและเป็นไปโดยรวดเร็วตามที่กำหนดในกฎหมายและตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า เพื่อให้ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกามีความชัดเจนแน่นอน ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามการดำรงตำแหน่งของประธานศาลฎีกา ควรกำหนดให้ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาต้องได้รับความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า เรื่องข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาต้องได้รับความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาแล้วจึงให้ใช้บังคับคดีได้นั้น ได้บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๙ แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องมาบัญญัติในร่างมาตรานี้ซ้ำอีก

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม เนื่องจากไม่มีการแยกลักษณะประเภทของคดีว่าเป็นคดีทั่วไปหรือเป็นคดีที่มีลักษณะเฉพาะ แยกออกจากกัน และไม่มีความชัดเจนว่าศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะเป็นศาลฎีกาหรือศาลชำนาญพิเศษ

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖ การพิจารณาคดีให้ใช้ระบบไต่สวนและเขียนไต่สวนโดยรวดเร็วตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และข้อที่กำหนดของประชาชนตติภูมิ ทั้งนี้ ให้ศาลชั้นต้นหรือศาลชั้นอุทธรณ์โดยยึดสำนวนคดีที่ได้สำนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือของผู้ไต่สวนอิสระ แล้วแต่กรณี เป็นหลักในการพิจารณาแต่อาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร

การพิจารณาของศาลต้องเป็นไปโดยรวดเร็วตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ทั้งนี้ โดยยึดสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือของผู้ไต่สวนอิสระ แล้วแต่กรณี เป็นหลักในการพิจารณาแต่อาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้รับความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาแล้ว ให้ใช้บังคับคดีได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ ศาลมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ ตลอดจนขอให้ศาลอื่น พนักงานสอบสวน หน่วยราชการ หน่วยงานอื่นของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาได้

ศาลมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมาย

เพื่อให้ที่ประชุมศาลชั้นต้นหรือศาลชั้นอุทธรณ์พิจารณาคดีเป็นไปอย่างรวดเร็วและเที่ยงตรง ให้บุคคลคณะบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ (๓) ตามที่ศาลชั้นต้นหรือศาลชั้นอุทธรณ์

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖ การพิจารณาคดีให้ใช้ระบบไต่สวนและเขียนไต่สวนโดยรวดเร็วตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และข้อที่กำหนดของประชาชนตติภูมิ ทั้งนี้ ให้ศาลชั้นต้นหรือศาลชั้นอุทธรณ์โดยยึดสำนวนคดีที่ได้สำนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือของผู้ไต่สวนอิสระ แล้วแต่กรณี เป็นหลักในการพิจารณาแต่อาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควรโดยให้ศาลมีอำนาจค้นหาความจริงได้

การพิจารณาของศาลต้องเป็นไปโดยรวดเร็วตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ทั้งนี้ โดยยึดสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือของผู้ไต่สวนอิสระ แล้วแต่กรณี เป็นหลักในการพิจารณาแต่อาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้รับความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาแล้ว ให้ใช้บังคับคดีได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ ศาลมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ ตลอดจนขอให้ศาลอื่น พนักงานสอบสวน หน่วยราชการ หน่วยงานอื่นของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาได้

ศาลมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมาย

เพื่อให้ทรงพระเกียรติยศแห่งพิพดษตติเชินไปดษตวรมรสตเรีบและเทียงชรรวม ให้ชุตตส ตษษชุตตส หรือหนชชวตวรมรสตหนึ่งและมรสตสอง ให้ตวรมรสวมมือในตวรดตเนนตวไรต ก ตวทที่ ตวสชชหรือชชทวชช”

มาตรา ๗

“มาตรา ๗ ศาลมีอำนาจออกหมายอาญาและหมายใด ๆ ตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งบัญญัติ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรานี้เปรียบเสมือนการกำหนดอำนาจหน้าที่ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง แต่ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งไม่มีบทบัญญัติใดที่เกี่ยวข้องกับศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้อง

นายธนาวุฒิ สังกะทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า การบัญญัติในลักษณะดังกล่าว เพื่อให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจออกหมายอาญาและหมายอื่น เช่นเดียวกับอำนาจการออกหมายของศาลอาญาหรือศาลแพ่ง ตามที่บัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง แล้วแต่กรณีเท่านั้น โดยความว่า “ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง” นั้น บัญญัติเพื่อขยายความว่า “ออกหมายอาญาและหมายใด ๆ”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรา ๗ เป็นความเดิมในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ เหตุที่รวมถึงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งด้วยนั้น เนื่องจากบางกรณีต้องมีการบังคับคดีทางแพ่ง เช่น การยึดทรัพย์ เป็นต้น จึงให้อำนาจศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจออกหมายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๗ ศาลมีอำนาจออกหมายอาญาและหมายใด ๆ ตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งบัญญัติให้เป็นอำนาจของศาลอื่น”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๗ ศาลมีอำนาจออกหมายอาญาและหมายใด ๆ ตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งบัญญัติให้เป็นอำนาจของศาลอื่น”

มาตรา ๘

“มาตรา ๘ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๘ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และมีอำนาจออกข้อกำหนดเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และข้อกำหนดอื่นเกี่ยวกับการดำเนินคดีเพื่อใช้แก่การปฏิบัติงานของศาลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ข้อกำหนดตามวรรคหนึ่งเมื่อได้รับความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

นอกจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กระบวนพิจารณาในศาลให้เป็นไปตามข้อกำหนดตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่ไม่มีข้อกำหนดดังกล่าวให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้” โดยนำความมาร่างมาตรา ๑๙ และเมื่อนำความในร่างมาตรา ๑๙ มาบัญญัติไว้ในร่างมาตรานี้แล้ว ควรตัดร่างมาตรา ๑๙ ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๘ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และมีอำนาจออกข้อกำหนดเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และข้อกำหนดอื่นเกี่ยวกับการดำเนินคดีเพื่อใช้แก่การปฏิบัติงานของศาลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ข้อกำหนดตามวรรคหนึ่งเมื่อได้รับความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

นอกจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กระบวนพิจารณาในศาลให้เป็นไปตามข้อกำหนดตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่ไม่มีข้อกำหนดดังกล่าวให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

หมวด ๑ บททั่วไป

“หมวด ๑

บททั่วไป”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๑ บททั่วไป โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๙

“มาตรา ๙ ให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ประธานศาลฎีกาแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกาจำนวนตามที่เห็นสมควร เป็นผู้พิพากษาประจำแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกาเพื่อปฏิบัติงานที่จำเป็นในระหว่างที่ยังไม่มีองค์คณะผู้พิพากษาศาลฎีกาตามมาตรา ๑๔ สำหรับคดีใดคดีหนึ่ง”

ประเด็นการพิจารณา

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้ อาจไม่สอดคล้องกับมาตรา ๑๙๕ วรรคหนึ่ง ของร่างรัฐธรรมนูญ ที่บัญญัติว่า “ให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา โดยองค์คณะผู้พิพากษาประกอบด้วยผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเก้าคนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยให้เลือกเป็นรายคดี”

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรานี้เป็นการแต่งตั้งผู้พิพากษาให้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้พิพากษาประจำแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา ไม่ได้เป็นการแต่งตั้งผู้พิพากษาเพื่อพิจารณาคดี

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๙ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๐

“มาตรา ๑๐ ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี ดังต่อไปนี้

(๑) คดีที่มีมูลแห่งคดีเป็นการกล่าวหาว่านายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมืองอื่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระหรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

(๒) คดีที่มีมูลแห่งคดีเป็นการกล่าวหาบุคคลตาม (๑) หรือบุคคลอื่นเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน ในการกระทำความผิดทางอาญาตาม (๑) รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด แก่บุคคลตาม (๑) เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่

(๓) คดีที่ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องให้ศาลพิจารณาพิพากษาข้อกล่าวหาว่ากรรมการ ป.ป.ช. มีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

(๔) คดีที่ร้องขอให้ทรัพย์สินของบุคคลตาม (๑) ตกเป็นของแผ่นดิน เพราะเหตุร้ายแรงผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๕) คดีที่บุคคลตาม (๑) จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในร่างรัฐธรรมนูญมีหลายเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อความรอบคอบมอบหมายให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดำเนินการตรวจสอบแล้วนำมาบัญญัติในร่างมาตรานี้ให้ครบถ้วน

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการสอบถามว่า ความใน (๒) ที่บัญญัติว่า “ผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดทางอาญาตาม (๑)” มีความจำเป็นต้องมีความว่า “ทางอาญา” หรือไม่ ทั้งนี้ เห็นว่าหากบัญญัติว่า “ผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดทางอาญาตาม (๑)” ก็ครอบคลุมความใน (๑) แล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุที่ต้องมีความว่า “ทางอาญา” เพราะความผิดใน (๑) ไม่ได้มีความผิดทางอาญาเท่านั้นยังมีความผิดอื่นด้วย ใน (๒) จึงต้องกำหนดเฉพาะการกระทำความผิดทางอาญาเท่านั้น ทั้งนี้ ควรพิจารณาว่า ความใน (๒) จะเป็นการตัดสิทธิของบุคคลหรือไม่ เนื่องจากบุคคลใน (๒) ต้องถูกพิจารณาพิพากษาคดีในศาลเดียวโดยไม่มีสิทธิอุทธรณ์

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง ของร่างรัฐธรรมนูญ บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓๖ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยหรือมีการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเฉพาะที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต...” ดังนั้น ตำแหน่งใน (๑) ควรบัญญัติให้ความสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีหลายส่วนที่นำมาจากรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เรื่องตำแหน่งใน (๑) ของร่างมาตรานี้ก็เช่นกัน ทั้งนี้ ในร่างรัฐธรรมนูญกำหนดเฉพาะความว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ดังนั้น การนำตำแหน่งที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มาใช้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้อาจไม่สอดคล้องกับร่างรัฐธรรมนูญได้

นางชิ้นสุมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ปัจจุบันผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตนอกจากที่กำหนดไว้ใน (๑) แล้วจะมีผู้บริหารท้องถิ่น และรองผู้บริหารท้องถิ่น นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่กำลังจัดทำอยู่จะเสนอให้เพิ่มตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย ดังนั้น เพื่อให้เกิดความครอบคลุมอาจใช้ความตามมาตรา ๒๓๕ ของร่างรัฐธรรมนูญที่บัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ความใน (๕) ประกอบกับความใน (๑) ไม่ได้กำหนดให้กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดังนั้น บทบัญญัติใน (๕)

เป็นบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับความในมาตรา ๒๓๕ ประกอบกับมาตรา ๒๓๔ (๓) ของร่างรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วย

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตรวจสอบว่าอนุมาตราต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในร่างมาตรานี้เทียบเคียงมาจากความในมาตราใดของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และมีความแตกต่างกันอย่างไร และสอบถามว่าในส่วนของความใน (๒) ควรกำหนดไว้ในลักษณะใดจึงจะเหมาะสม

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ความใน (๒) กำหนดขึ้นเพื่อให้สามารถฟ้องคดีผู้ที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดกับบุคคลตามความใน (๑) ต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีที่ได้ตัวบุคคลตามความใน (๑) และผู้ที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดมาฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพร้อมกันจะไม่เกิดปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อกรอำนวยการอำนวยความสะดวกให้แก่บุคคลตาม (๒) ผู้ร่วมกระทำความผิดกับบุคคลตาม (๑) แต่ถ้าเป็นกรณีที่ฟ้องคดีเฉพาะผู้ที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและศาลพิพากษาลงโทษ อาจเป็นปัญหาได้ถ้าหากต่อมาภายหลังเมื่อได้ตัวบุคคลตามความใน (๑) มาฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้ว และศาลพิพากษายกฟ้อง ในประเด็นนี้ควรสอบถามไปยังศาลฎีกาว่าในกรณีที่ยังไม่ได้ตัวบุคคลตามความใน (๑) ซึ่งกระทำความผิดมาฟ้องคดีต่อศาลจะกำหนดให้ฟ้องคดีผู้ที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาตามปกติจะเหมาะสมหรือไม่

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอกการพิจารณาร่างมาตรา ๑๐

มาตรา ๑๑

“มาตรา ๑๑ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ากรณีมีมูลที่จะดำเนินคดีตามมาตรา ๑๐ (๑) (๒) หรือ (๔) ให้ประธาน ป.ป.ช. ส่งรายงาน เอกสาร และพยานหลักฐาน พร้อมทั้งความเห็นไปยังอัยการสูงสุดภายในสามสัปดาห์ เพื่อให้อัยการสูงสุดยื่นฟ้องคดีต่อศาล

ให้อัยการสูงสุดยื่นฟ้องคดีภายในหกสัปดาห์นับแต่วันได้รับเรื่องตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่ภายในระยะเวลาดังกล่าวอัยการสูงสุดมีความเห็นว่าเรื่องที่ส่งมานั้นยังมีข้อไม่สมบูรณ์ และได้แจ้งข้อไม่สมบูรณ์นั้นไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช.”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้อาจไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ เพราะเป็นขั้นตอนที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและพนักงานอัยการ ทั้งนี้ ในประเด็นนี้ควรนำไปสอบถามศาลฎีกาอีกครั้งว่าควรกำหนดไว้หรือไม่

นายจรูญ สิงห์เสนี โฆษกกรรมการ สอบถามว่า การดำเนินคดีตามความในร่างมาตรา ๑๐ (๕) องค์กรใดจะเป็นผู้ดำเนินการ เพราะความในร่างมาตรานี้กล่าวถึงเฉพาะร่างมาตรา ๑๐ (๑) (๒) และ (๔) เท่านั้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า การดำเนินคดีตามความในร่างมาตรา ๑๐ (๕) อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งรายละเอียดของการดำเนินคดีจะต้องมีการ

กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วย ในประเด็นนี้ควรนำไปสอบถามศาลฎีกาอีกครั้งว่าจะต้องกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีตามความในร่างมาตรา ๑๐ (๕) ไว้ด้วยหรือไม่ และหากกำหนดไว้ควรกำหนดไว้ในลักษณะใด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๑

มาตรา ๑๒

“มาตรา ๑๒ ภายในสิบสี่วันนับแต่วันได้รับแจ้งข้อไม่สมบูรณ์ตามมาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และอัยการสูงสุดตั้งคณะกรรมการชั้นคณะหนึ่ง โดยมีผู้แทนของแต่ละฝ่ายจำนวนฝ่ายละเท่ากันเป็นคณะกรรมการ ให้สำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ คณะทำงานมีอำนาจหน้าที่พิจารณาพยานหลักฐานที่ไม่สมบูรณ์ และรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์ แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อไป

ในกรณีที่คณะกรรมการไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการฟ้องคดีได้ภายในกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันตั้งคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยื่นฟ้องคดีเองหรือแต่งตั้งทนายความให้ฟ้องคดีแทนได้ แต่ต้องฟ้องภายในสามสิบวันนับแต่วันครบกำหนด

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้องคดีเองหรือแต่งตั้งทนายความให้ฟ้องคดีแทนตามวรรคก่อน ห้ามมิให้พนักงานอัยการรับแก้ต่างคดีให้แก่จำเลย”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้อาจไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพราะเป็นเรื่องการดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและพนักงานอัยการ

นายจรูญ สิงห์เสนี โฆษกกรรมการ สอบถามว่า การกำหนดยกเว้นให้พนักงานอัยการรับแก้ต่างคดีให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกดำเนินคดีตามความในร่างมาตรานี้โดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะว่าจ้างทนายความได้จะเหมาะสมหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้พนักงานอัยการรับแก้ต่างคดีให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐจะทำให้เป็นกรณีที่รัฐดำเนินคดีกันเองซึ่งไม่เหมาะสม ทั้งนี้ อาจกำหนดมาตรการในการเยียวยาเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ศาลพิพากษาว่าไม่ได้กระทำความผิดไว้ด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๒

มาตรา ๑๓

“มาตรา ๑๓ ในกรณีที่ไม่อาจฟ้องคดีได้ก่อนพ้นระยะเวลาตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ ให้อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขออนุญาตขยายระยะเวลาฟ้องคดีออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันครบกำหนด แต่ทั้งนี้ต้องฟ้องภายในอายุความ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้ควรนำไปกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอกการพิจารณาร่างมาตรา ๑๓

มาตรา ๑๔

“มาตรา ๑๔ เมื่อมีการยื่นฟ้องคดีต่อศาล ให้ประธานศาลฎีกาเรียกประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยเร็วเพื่อกำหนดจำนวนองค์คณะและเลือกผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกาจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเก้าคนเป็นองค์คณะผู้พิพากษาเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวและอีกสองคนเป็นองค์คณะผู้พิพากษาสำรอง

ในกรณีมีเหตุสมควร ผู้พิพากษาคคนใดอาจขอลถอนตัวจากการได้รับเลือกเป็นองค์คณะผู้พิพากษาและองค์คณะผู้พิพากษาสำรองได้ โดยให้แถลงต่อที่ประชุมใหญ่ก่อนการลงคะแนน และให้ที่ประชุมใหญ่ลงมติว่าจะให้มีการถอนตัวหรือไม่ มติของที่ประชุมใหญ่ให้เป็นที่สุด

การเลือกองค์คณะผู้พิพากษาและองค์คณะผู้พิพากษาสำรองแต่ละคดีให้ใช้วิธีการลงคะแนนลับให้ผู้พิพากษาที่ได้รับคะแนนสูงสุดเรียงลงไปตามลำดับจนครบจำนวนที่จะเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษาและองค์คณะผู้พิพากษาสำรองเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นองค์คณะผู้พิพากษาสำหรับคดี ถ้ามีผู้ได้รับคะแนนเท่ากันในลำดับใดอันเป็นเหตุให้มีผู้ได้รับเลือกเกินจำนวนดังกล่าว ให้ประธานศาลฎีกาจับสลากว่าผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือก

ผู้พิพากษาที่ได้รับเลือกเป็นองค์คณะผู้พิพากษาและองค์คณะผู้พิพากษาสำรองมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาคดีจนกว่าจะสิ้นสุดอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีนั้น ห้ามมิให้มีคำสั่งให้ผู้พิพากษานั้นไปทำงานที่อื่นนอกศาลฎีกา

การเปลี่ยนแปลงสถานะของผู้พิพากษาในศาลฎีกาที่ได้รับเลือกเป็นองค์คณะผู้พิพากษาและองค์คณะผู้พิพากษาสำรองไปเป็นผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา ไม่กระทบกระเทือนถึงการที่ผู้นั้นจะปฏิบัติหน้าที่เป็นองค์คณะผู้พิพากษาหรือองค์คณะผู้พิพากษาสำรองต่อไป

ผู้พิพากษาที่ร่วมประชุมใหญ่ตามวรรคหนึ่ง องค์คณะผู้พิพากษากับองค์คณะผู้พิพากษาสำรองที่ได้รับเลือกในการประชุมดังกล่าว ตลอดจนบุคคลที่องค์คณะผู้พิพากษามอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม หรือค่าตอบแทน แล้วแต่กรณี ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า ความในร่างมาตรานี้ได้บัญญัติหลักการเพิ่มเติมในเรื่ององค์คณะผู้พิพากษาสำรองซึ่งในมาตรา ๑๔๕ ของร่างรัฐธรรมนูญ ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์คณะผู้พิพากษาสำรอง ดังนั้น ความในร่างมาตรานี้อาจไม่สอดคล้องกับร่างรัฐธรรมนูญ และสอบถามว่า ในขณะที่พิจารณาคดีจะต้องกำหนดให้องค์คณะผู้พิพากษาสำรองเข้าร่วมรับฟังการพิจารณาด้วยหรือไม่ กรณีที่ผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาไม่อาจนั่งพิจารณาได้ชั่วคราว ผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาสำรองจะเข้ามานั่งพิจารณาคดีแทนได้ทันทีหรือไม่ ซึ่งโดยหลักการแล้วผู้พิพากษาที่จะทำคำพิพากษาได้จะต้องเป็นผู้พิพากษาที่ได้นั่งพิจารณาคดีนั้นทุกนัด ในส่วนขององค์คณะผู้พิพากษาสำรองนั้นมีการกำหนดรายละเอียดในการนั่งพิจารณาคดีแทนอย่างไร

นางชื่นสุมน นิเวทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า อำนาจหน้าที่ขององค์คณะผู้พิพากษาสำรองกำหนดไว้ในร่างมาตรา ๑๖ โดยแบ่งออกเป็นสองกรณี คือ กรณีที่หนึ่ง ในระหว่างการพิจารณาคดีใด หากมีเหตุสุดวิสัย หรือ

เหตุจำเป็นอันอันมิอาจก้าวล่วงได้ทำให้ผู้พิพากษาซึ่งเป็นองค์คณะในการพิจารณาคดีนั้นไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในวันนัดพิจารณาเป็นการชั่วคราว หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีนั้นได้อีกต่อไป ให้องค์คณะผู้พิพากษาสำรองตามลำดับคะแนนที่ได้รับเลือกตามร่างมาตรา ๑๔ มีอำนาจปฏิบัติหน้าที่ในวันนัดพิจารณานั้นแทน หรือเข้าเป็นองค์คณะผู้พิพากษาแทนองค์คณะผู้พิพากษาที่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว แล้วแต่กรณี กรณีที่สองในระหว่างการทำคำพิพากษาคดีใด หากมีเหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอันอันมิอาจก้าวล่วงได้ทำให้ผู้พิพากษาซึ่งเป็นองค์คณะในการพิจารณาคดีนั้นไม่สามารถทำคำพิพากษาได้อีกต่อไป ให้ผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาสำรองตามลำดับคะแนนที่ได้รับเลือกตามร่างมาตรา ๑๔ มีอำนาจตรวจสอบจำนวนและร่วมลงลายมือชื่อทำคำพิพากษากับองค์คณะผู้พิพากษาที่เหลือได้

นายธนาวุฒิ สังกข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า การกำหนดให้องค์คณะผู้พิพากษาสำรองทำคำพิพากษาทั้งที่ไม่ได้นั่งพิจารณาคดีนั้นเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม อาจทำให้เกิดปัญหาในการพิจารณาและการทำคำพิพากษาได้

ประธานกรรมการสอบถามว่า กรณีที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเลือกองค์คณะผู้พิพากษามาแล้ว จำนวนเก้าคน ต่อมาองค์คณะผู้พิพากษาเสียชีวิตไปห้าคนจะต้องดำเนินการอย่างไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า ในกรณีเช่นนั้นที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจะต้องเลือกองค์คณะผู้พิพากษาใหม่เพิ่มเติมอีกห้าคน

ประธานกรรมการสอบถามว่า องค์คณะผู้พิพากษาซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเลือกขึ้นมาใหม่นั้นสามารถทำคำพิพากษาในกรณีที่การพิจารณาคดีนั้นใกล้แล้วเสร็จได้หรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า องค์คณะผู้พิพากษาซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเลือกขึ้นมาใหม่มีอำนาจทำคำพิพากษาได้ เพราะถือว่าเป็นเหตุจำเป็นอันอันมิอาจก้าวล่วงได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเลือกองค์คณะผู้พิพากษาขึ้นมาใหม่ได้ ก็ยอมเลือกองค์คณะผู้พิพากษาสำรองได้เช่นกัน อีกทั้งการกำหนดให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเลือกองค์คณะผู้พิพากษาสำรองไว้ก่อน เป็นวิธีการที่ทำให้การพิจารณาคดีมีความต่อเนื่องกรณีเกิดเหตุสุดวิสัยทำให้มีผู้พิพากษาซึ่งเป็นองค์คณะผู้พิพากษาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ จะทำให้ไม่ต้องเสียเวลาในการตั้งองค์คณะผู้พิพากษาใหม่อีก ในส่วนของการกำหนดให้องค์คณะผู้พิพากษาสำรองเข้ามาทำหน้าที่แทนผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาเป็นการชั่วคราวตามความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๑๖ อาจไม่เหมาะสม ทั้งนี้ควรสอบถามไปยังศาลฎีกาว่ากรณีที่ผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเลือกมาจำนวนไม่เกินสี่คนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้แม้ว่าด้วยเหตุใดจะต้องมีการเลือกใหม่หรือไม่

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. กล่าวว่า ความมุ่งหมายของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเลือกองค์คณะผู้พิพากษาจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเก้าคนนั้น เพราะต้องการให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเป็นผู้กำหนดจำนวนของคณะผู้พิพากษาว่าในคดีประเภทใดจะมีองค์คณะผู้พิพากษาจำนวนเท่าใด เนื่องจากคดีบางประเภทไม่จำเป็นต้องใช้องค์คณะผู้พิพากษาจำนวนมาก ในส่วนขององค์คณะผู้พิพากษาสำรองนั้นในต่างประเทศกำหนดให้องค์คณะผู้พิพากษาสำรองสามารถเข้ามานั่งฟังการพิจารณาขององค์คณะผู้พิพากษาด้วย เพื่อไม่ให้เกิดข้อคัดค้านในเรื่องการนั่งพิจารณาและการทำคำพิพากษา ซึ่งในประเด็นนี้ยังไม่มีมติความชัดเจนว่าศาลฎีกาประสงค์ให้องค์คณะผู้พิพากษาสำรองเข้าร่วมรับฟังการพิจารณาคดีด้วยหรือไม่ หรือประสงค์ที่จะให้เข้ามาแทนเฉพาะเมื่อมีเหตุตามความในร่างมาตรา ๑๖ เท่านั้น ซึ่งโดยหลักการแล้วไม่ควรจะเป็นเช่นนั้น และสอบถามว่า กรณีที่ผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาได้รับการแต่งตั้งหรือ

โยกย้ายไปดำรงตำแหน่งอื่นที่ไม่ใช่ผู้พิพากษาในศาลฎีกา ผู้พิพากษานั้นจะยังคงนั่งพิจารณาและทำคำพิพากษาในคดีนั้นต่อไปได้หรือไม่

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความในมาตราใดของร่างรัฐธรรมนูญที่กำหนดเรื่ององค์คณะผู้พิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และกำหนดไว้อย่างไร

นางขึ้นสูมณ นิเวทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า มาตรา ๑๙๕ วรรคหนึ่ง ของร่างรัฐธรรมนูญ กำหนดว่า “ให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา โดยองค์คณะผู้พิพากษาประกอบด้วยผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเก้าคนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยให้เลือกเป็นรายคดี”

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้มิได้กำหนดให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเลือกองค์คณะผู้พิพากษาเป็นรายคดีซึ่งไม่ตรงกับเจตนารมณ์ในมาตรา ๑๙๕ ของร่างรัฐธรรมนูญ

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. กล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาเพิ่มเติมว่าองค์คณะผู้พิพากษาที่จะทำหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ควรกำหนดให้มีจำนวนเท่าใดจึงจะเหมาะสมและสอดคล้องกับประเภทของคดี

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนำประเด็นต่าง ๆ ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตั้งเป็นข้อสังเกตไว้ไปสอบถามศาลฎีกาเพื่อความชัดเจน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอกการพิจารณาร่างมาตรา ๑๔

มาตรา ๑๕

“มาตรา ๑๕ ผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาและองค์คณะผู้พิพากษาสำรองอ้อมพ้นหน้าที่ในคดีเมื่อ

(๑) พ้นจากการเป็นข้าราชการตุลาการ

(๒) ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ไปดำรงตำแหน่งที่ศาลอื่น

(๓) ถอนตัวเนื่องจากการคัดค้านผู้พิพากษา และองค์คณะผู้พิพากษามีคำสั่งยอมรับตามคำคัดค้าน

ในมาตรา ๑๗

(๔) เมื่อได้รับอนุญาตจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาให้ถอนตัวได้ กรณีมีเหตุสมควร

ในกรณีที่มีเหตุตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการเลือกผู้พิพากษาแทนที่ตามวิธีการในมาตรา ๑๔”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้ทำให้เห็นชัดเจนว่าศาลฎีกายอมให้ผู้พิพากษาที่ไม่ได้รับคัดเลือกเป็นองค์คณะผู้พิพากษามาตั้งแต่ต้นสามารถเข้ามานั่งพิจารณาและทำคำพิพากษาได้ ทั้งนี้

ความในร่างมาตรานี้ควรเขียนในลักษณะที่ว่าหากผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ แต่ยังไม่เหลือผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาไม่น้อยกว่าห้าคนก็ให้พิจารณาคดีต่อไปได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอกการพิจารณาร่างมาตรา ๑๕

มาตรา ๑๖

“มาตรา ๑๖ ในระหว่างการพิจารณาคดีใด หากมีเหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้ ทำให้ผู้พิพากษาซึ่งเป็นองค์คณะในการพิจารณาคดีนั้นไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในวันนัดเป็นการชั่วคราว หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีนั้นอีกต่อไป ให้องค์คณะผู้พิพากษาสำรองตามลำดับคะแนนที่ได้รับเลือกในมาตรา ๑๔ มีอำนาจปฏิบัติหน้าที่ในวันนัดนั้นแทน หรือเข้าเป็นองค์คณะผู้พิพากษาแทนองค์คณะผู้พิพากษาที่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว แล้วแต่กรณี

ในระหว่างการทำคำพิพากษาคดีใด หากมีเหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้ทำให้ผู้พิพากษาซึ่งเป็นองค์คณะในการพิจารณาคดีนั้นไม่สามารถทำคำพิพากษาได้อีกต่อไป ให้ผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาสำรองตามลำดับคะแนนที่ได้รับเลือกในมาตรา ๑๔ มีอำนาจตรวจสอบและร่วมลงลายมือชื่อทำคำพิพากษากับองค์คณะผู้พิพากษาที่เหลือได้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า การตั้งองค์คณะผู้พิพากษาสำรองอาจขัดกับหลักการของร่างรัฐธรรมนูญที่มีความมุ่งหมายไม่ต้องการให้ทราบล่วงหน้าว่าผู้พิพากษาคนใดจะได้รับเลือกเป็นองค์คณะผู้พิพากษาในคดีนั้น ทั้งนี้ อาจกำหนดให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเลือกองค์คณะผู้พิพากษาใหม่ในกรณีที่มีผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอกการพิจารณาร่างมาตรา ๑๖

มาตรา ๑๗

“มาตรา ๑๗ หากคู่ความฝ่ายใดประสงค์จะคัดค้านผู้พิพากษาคนใดที่ได้รับเลือกเป็นผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาและองค์คณะผู้พิพากษาสำรอง เนื่องจากมีเหตุอันจะคัดค้านผู้พิพากษาได้ ให้ยื่นคำร้องต่อศาลก่อนเริ่มการไต่สวนพยานหลักฐาน ในการนี้ ให้องค์คณะผู้พิพากษาไต่สวนตามที่เห็นสมควรแล้วมีคำสั่งยอมรับหรือยกคำคัดค้าน คำสั่งนี้เป็นที่สุด และให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการคัดค้านผู้พิพากษาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การคัดค้านผู้พิพากษาจะกระทำมิได้ หากได้เริ่มการไต่สวนพยานหลักฐานไปแล้ว เว้นแต่ ผู้คัดค้านจะสามารถแสดงต่อศาลได้ว่ามีเหตุสมควรทำให้ไม่สามารถคัดค้านได้ก่อนนั้น”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอกการพิจารณาร่างมาตรา ๑๗

มาตรา ๑๘

“มาตรา ๑๘ เว้นแต่ที่ประชุมใหญ่จะกำหนดเป็นอย่างอื่น ให้ผู้พิพากษาที่ได้รับคะแนนสูงสุดในการลงคะแนนตามมาตรา ๑๔ วรรคสามเป็นผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน ถ้ามีผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากัน ให้ประธานศาลฎีกาจับสลากว่าผู้ใดเป็นผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน

ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนมีอำนาจดำเนินการตามมติขององค์คณะผู้พิพากษาและเมื่อได้รับความเห็นชอบจากผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาอีกสองคน มีอำนาจออกคำสั่งใด ๆ ที่มีได้เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีได้”

ประเด็นการพิจารณา

นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ สอบถามว่า ความในร่างมาตรานี้ควรจำกัดการเข้าร่วมเป็นองค์คณะ หรือการเป็นเจ้าของสำนวนของผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาไว้ด้วยหรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า ที่ผ่านมามีทราบศาลฎีกามีปัญหาในทางปฏิบัติอย่างไรจึงเสนอเปลี่ยนหลักการใหม่ให้ผู้พิพากษาที่รับเลือกด้วยคะแนนสูงสุดเป็นเจ้าของสำนวน

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตรวจสอบว่าในทางปฏิบัติศาลฎีกาได้ออกระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการจำกัดการเข้าร่วมเป็นองค์คณะ หรือการเป็นเจ้าของสำนวนของผู้พิพากษาไว้ด้วยหรือไม่

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๘

มาตรา ๑๙

“มาตรา ๑๙ ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา มีอำนาจออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีเพื่อใช้แก่การปฏิบัติงานของศาลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

นอกจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กระบวนพิจารณาในศาลให้เป็นไปตามข้อกำหนดตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่ไม่มีข้อกำหนดดังกล่าวให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

สืบเนื่องจากการพิจารณาร่างมาตรา ๘ คณะกรรมการมีมติให้นำหลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๑๙ ไปบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๘ และให้ตัดร่างมาตรา ๑๙ ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๙ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๒๐

“มาตรา ๒๐ ให้ศาลดำเนินกระบวนพิจารณาไต่สวนพยานหลักฐานต่อเนื่องติดต่อกันไปจนกว่าจะเสร็จการพิจารณา เว้นแต่จะมีเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดความในร่างมาตรานี้จึงบัญญัติแตกต่างจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยตัดคำว่า “ทุกวัน” หลังคำว่า “ต่อเนื่องติดต่อกัน” ออก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการคงคำว่า “ทุกวัน” ไว้ ดีความได้ว่าศาลจะพิจารณาคดีในวันเสาร์และวันอาทิตย์ด้วย และคำว่า “ต่อเนื่องติดต่อกัน” ตามความในร่างมาตรานี้ ทำให้การพิจารณาคดีสามารถพิจารณาเพียงสัปดาห์ละหนึ่งวันต่อเนื่องกันไปได้

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความในมาตรา ๑๙ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดว่า “ให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาไต่สวนพยานหลักฐานต่อเนื่องติดต่อกันไปทุกวันทำการ จนกว่าจะเสร็จการพิจารณา เว้นแต่จะมีเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้”

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า เหตุที่สำนักงานศาลยุติธรรมตัดคำว่า “ทุกวัน” ออก เพราะที่ผ่านมาไม่สามารถมีการพิจารณาคดีต่อเนื่องทุกวันได้ และมีการอ้างเหตุสุดวิสัยเพื่อยกเว้นการพิจารณาคดีต่อเนื่องทุกวัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า อาจกำหนดให้มีการพิจารณาคดีต่อเนื่องทุกวันติดต่อกันก็ได้ โดยยกเว้นให้ไม่ต้องพิจารณาคดีต่อเนื่องทุกวันได้หากมีเหตุสุดวิสัย

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า โดยปกติผู้พิพากษาที่ได้รับเลือกให้เป็นองค์คณะผู้พิพากษาจะเป็นเจ้าของสำนวนหรือเป็นองค์คณะในคดีที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลฎีกาด้วย จึงทำให้ไม่สามารถนั่งพิจารณาคดีต่อเนื่องกันทุกวันได้

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนำประเด็นต่าง ๆ ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตั้งเป็นข้อสังเกตไว้ไปสอบถามศาลฎีกาเพื่อความชัดเจน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอกการพิจารณาร่างมาตรา ๒๐

มาตรา ๒๑

“มาตรา ๒๑ ถ้าอัยการสูงสุด หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีเกรงว่า พยานหลักฐานซึ่งอาจต้องอ้างอิงในภายหน้าจะสูญหายหรือยากแก่การนำมาไต่สวนในภายหลัง บุคคลดังกล่าวอาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีการไต่สวนพยานหลักฐานนั้นไว้ทันทีได้”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้เป็นหลักการที่เพิ่มขึ้นใหม่ และเป็นหลักการเดียวกับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นหลักการที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้สิทธิในการดำเนินการดังกล่าวแก่ผู้ต้องหาด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า คำว่า “บุคคลที่เกี่ยวข้องในคดี” ที่กำหนดไว้ในร่างมาตรานี้ หมายความว่ารวมถึงผู้ต้องหาด้วย

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้บัญญัติกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน

ประธานกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า ควรกำหนดให้ผู้พิพากษาคนใดมาทำหน้าที่ไต่สวนพยานหลักฐานตามความในร่างมาตรานี้จึงจะเหมาะสม หรือจะต้องกำหนดให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเลือกองค์คณะผู้พิพากษาขึ้นมาเพื่อทำการไต่สวนพยานหลักฐานไว้ในร่างมาตรานี้ด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอกการพิจารณาร่างมาตรา ๒๑

มาตรา ๒๒

“มาตรา ๒๒ เมื่อศาลประทับฟ้อง ให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำพิพากษา เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ใดพ้นจากตำแหน่ง หรือคำพิพากษานั้นมีผลให้ผู้ใดพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าจะมีการอุทธรณ์ตามหมวด ๖ หรือไม่ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาหรือวันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้ต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าไม่รวมถึงเอกชนด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอกการพิจารณาร่างมาตรา ๒๒

มาตรา ๒๓

“มาตรา ๒๓ ในระหว่างพิจารณาศาลมีอำนาจมอบหมายให้เจ้าพนักงานคดีทำหน้าที่ช่วยเหลือศาลในการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อให้ศาลใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาคดี

(๒) ดำเนินการและจัดทำรายงานเกี่ยวกับคดีตามที่ศาลมีคำสั่ง

(๓) ช่วยเหลือศาลในการบันทึกคำพยาน

(๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาในการทำหน้าที่ช่วยเหลือนั้น

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เจ้าพนักงานคดีเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาและให้มีอำนาจมีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ข้อมูลหรือให้จัดส่งเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามอำนาจหน้าที่

หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานคดีให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาความในร่างมาตรานี้เทียบเคียงกับการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร

ที่ประชุมแสดงความเห็นและสอบถาม ดังนี้

- มีกรรมการสอบถามว่า เหตุใดจึงกำหนดให้เจ้าพนักงานคดีมีอำนาจเช่นเดียวกับศาลในการเรียกบุคคลใดมาให้ข้อมูลหรือให้จัดส่งเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้กำหนดไว้ในลักษณะที่มอบอำนาจบางส่วนของศาลให้กับเจ้าพนักงานคดีดำเนินการแทน ซึ่งการกำหนดไว้ในลักษณะดังกล่าวอาจทำให้เจ้าพนักงานคดีมีอำนาจมากเกินไปซึ่งไม่เหมาะสม

นางชิ้นสมน นีวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรานี้กำหนดไว้ในลักษณะเช่นเดียวกับความในมาตรา ๗ ของพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดนิยามของคำว่า “เจ้าพนักงานคดี” ไว้หรือไม่

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า เจ้าพนักงานคดีตามความในร่างมาตรานี้ อาจหมายถึงผู้ที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือศาลในการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ในการพิจารณาคดี

นางชิ้นสมน นีวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า นิยามคำว่า “เจ้าพนักงานคดี” ในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ หมายความว่า “ข้าราชการศาลยุติธรรมซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมให้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานคดีตามระเบียบที่คณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด”

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. กล่าวว่า เจ้าพนักงานคดีตามความในร่างมาตรานี้มีพัฒนาการมาจากเจ้าพนักงานคดีปกครองในศาลปกครองที่ผ่านมาจะมีการมอบหมายให้ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกาทำหน้าที่ช่วยเหลือองค์คณะผู้พิพากษาในการพิจารณา แต่เนื่องจากผู้พิพากษามีงานและภารกิจในหน้าที่จำนวนมากจึงได้เสนอให้มีเจ้าพนักงานคดีเข้ามาทำหน้าที่ดังกล่าวแทน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า หากกำหนดให้เจ้าพนักงานคดีสามารถรวบรวมพยานหลักฐานได้ ควรเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาสามารถโต้แย้งคัดค้านพยานหลักฐานที่เจ้าพนักงานคดีรวบรวมมาได้ด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า การบันทึกถ้อยคำพยานเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ หากเจ้าพนักงานคดีจับบันทึกไม่ตรงกับคำพยานอาจมีผลกระทบต่อการศึกษาพิจารณาคดีได้ ในส่วนของการจัดทำรายงานเกี่ยวกับคดีนั้นเป็นอำนาจหน้าที่ของศาลโดยเฉพาะ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในการบันทึกถ้อยคำพยานจะมีการบันทึกเสียงไว้ด้วยจึงสามารถนำมาตรวจสอบความถูกต้องกับบันทึกถ้อยคำพยานที่เจ้าพนักงานคดีบันทึกได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๒๓

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพุธ ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๓๕ นาฬิกา

นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ

วิทยากรชำนาญการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์